

שולח כ"ג - קספית העומר ובלה הערה כ"ו

302

1) שולח ע"ג

וכנ"י כתוב כסס הרסכ"ה שיואל
 נספירות הס"ג ע"ג ונ"ט ולפטר כיון דק"ל דשומע הוי כטונס ה"ל כאלו ספר הוא נטו
 2) י"ג אקרה תפ"ב
 3) י"ג אקרה תפ"ב

תפ"ב סדר תפ"ל ליל שני של פסח וספירת העומר. וכו' י"ס:
 א מ"ג (ג) בליד שני אחר [פ] תפ"ל ערבית (א) א [ג] ימתחילין
 (ג) לספור העומר ואם שבח לספור בתחיל' הלילה יהולך
 וסופר כל הלילה (ב) [ג] ומצוה (ג) ג על כל אחד ב[ג] לספור
 לעצמו

אחד לא מסתברא בק"ש שיהא כל אחד ואחד
 משנן בפיו לא מסתברא בתפילה שיהא כל אחד
 ואחד מבקש רבמים על עצמי

... ומצוה על כל א' מישראל לספור לעצמו ואינו א' יוצא בספירת חבירו אפי' (א) אומר אמן
 שכן משמעות וספירתם לבם שתהא ספירה לכל א' ואחר

3) ד"ב א תפ"ב

וכוה י"ג גס מנהג ק"ק קריעס
 ינ"ו בליסילא ש"כ בשמריה לנד שהאז למ"ד כסס ליסוך דנרלאונוה דן ונ"ט
 (ומנהג ק"ק ה"ל דנ"כ נכנת ג"כ וכשהיימי פמה נחדש הלול שנת נברכ"ה לפ"ק
 נהחסי' להי' כנ"ק פ' פוסקים נכה"ל ספרדים פס כדנז'ו לו כעו"ס להיות בקתן
 כמנך כל ב"כ לבדו בקול וכל הכהני' פכנה"ל'ם שעלו עמי יחד לדוכן שחכו לו
 צמשו פמיו לבד פכר פונגס פס פכה' אחד לבד מברך לעם בקול ושאר הכהני'
 כעולין עמו יולחין כזס ע"י שומע כטונה לבד (וע' פוסק ל"ס חוד"ס פד ונ"ט)
 ובחמת דבזה ח"ס ספיקה דקרא דויש' הארן כו' ויברכס ד"ל דכלו פ משו ממנו
 אז (וע"ס כרמ"ן ז"ל) גס פסקא דמחיל דמנוה' כ"ד דבזה ג"כ ב"ג ופסק' דמא"י
 דנכסס ל"ד דלס א"ס כהן כו' וזו"ק (וכל זה ונס השיך עוד ל"ד סכ"כ עמק סל"ס ז"ל שס"א ה"ל וההוש' פ"א יבואר בכל ב"ק פ"א ח"ה) וע"פ פסל"ד כוה'

5) ש"ל
 כ"כ ק"ק א"ל חו"ל
 ק"ו

כב וישא אהרן את ידו אליהם ויברכם וירד מעשת החמאת והעלה והשלים:

6) ק"ו ח"ה כ"ב

מתנ"י המפסיר בנביא הוא
 פורס על שמע והוא עובר לפני התיבה
 והוא נושא את כפיו ואם היה קטן אביו או
 רבו עוברים על ידו קטן קורא בתורה
 ומתרגם יאבל אינו פורס על שמע ואינו
 עובר לפני התיבה יאינו נושא את כפיו

7) ג"ח ח"ה ח"ה ח"ה

8) מה שאמר חכם אחד בברכות כהנים דכהן
 אחד יכול לומר ברכת כהנים ושאר
 הכהנים ישמעו ושומע כעתה. הגה אם היה
 מקום לומר כן בחדאי דהיינו מרוחץ בזה לפרש
 לשון המשנה במסכת מגילה (דף כד, א) המפסיר
 בבביא כו והוא פורס על שמע והוא נושא את
 כפיו, דלא ידענו פירושה של המשנה בפשיטות
 דהא כל בהן נושא כפיו. ולפי"ז נחא דהוא
 יאמר הפסוקים להוציא שארי הכהנים. אמנם
 עיקר הדבר לא נהירא כלל דשומע כעונה שייך
 רק בדבר דאין צריך בו אלא אמירה לחודא.
 אבל ברכות כהנים דצריך קול רם כאדם האומר
 לחבירו וכמו דנפקא לן בסוטה (דף לז, א) מקרא
 דאמור להם וכוה לא שייך שומע כעונה דהרי
 ענייתו של הכהן השומע הרי אינו נשמע להעם
 השומעים ולא עדיף הן כהן השומע מאם היה
 אומר מפורש כפה רק כלחש דלא יצא. ועיין
 במג"א סי' קכ"ח ס"ק י"ז שכתב בשם מהר"ט
 דאין כהן אחד מברך והאחרים יענו אמן מפני
 הטידוף, חזק לא קאי רק על הברכה שמקודם
 א' דכה מהני שומע אבל הפסוקים ודאי נראה דלא

9) וכוון שפני שומע כעונה הוא הפלחמות השומע והמשמיע
 אז דיובור חכ בשמיטת פד שמתוכם גם כדיובור למנות
 בשומע, לכן אף במלות שאינו יולא כדיובור כל דכו אלא שלריך
 תנאים כדיובור, מיה יולא בשמיטה, כמו, למיד לא בשמיטת לאזניו לא
 יולא, ומכל תקום יולא בשמיטה, ולס בשמיטה ביחג ומשנת כלחג.
 ממיו דיובור, אכתי כו כדיובור נלמס אלא בשמיטת לאזניו, אלא
 שדיובור בשמיטת מהני נ"י לדויד, וכן בשאומע תגיוב, שאם ביחב
 בשמיטה כדיובור, אכתי כו קרלס על פה, ולס אלא, אלא שכל
 קריאה בשמיטת כו כדויד, ונלמס, דכזו שנסחפקו נחר, פסחים
 י"ט ב, ר"כ לא יפחות, שיהא לריך טס לכל כשומעים, דכ"ט
 דכזו דשומע כמדבר מיה לא כו פל כטס, ומיכו למאי דקוייל
 ש"ל טס לכל אחר, מיכ כימ דדיובור כשמיטת בשלס כלל
 חנאי כמלוב, כדויד דמיל, וכן רלויו גס ש"ת זיה שלמס סי' י"ז
 פ"י"ט, ולפי כאלמור זכ למיון כמשיכ גס ז"כ לבגרי"ד ז"ל בנח"כ
 כויספ, שאלין דין שומע כעונה ככנת ככניס משוס ולריך קול
 רס, ולפי כאלמור כיון ששנלמו חנאי כדיובור כשמיטת פני נ"י (שומע,
 ונלמס דנכנת ככניס עיקרב, כדויד, שבוט שוב בגדו גין
 בקול נמך וכן בקול רס, וכסכוס בקול רס אינו אלא כפוסיק עניו
 חנאי שבוט חז' ממנו כחנאי כקום וכמניעל ח"ט.

9) ח"ה ח"ה ח"ה
 ח"ה ח"ה ח"ה
 ח"ה ח"ה ח"ה

11 קהל יוק
קברות
א"ס

11 ח"ט ז"ל קנהיב

שנהגין במקצת המקומות שכל הקהל אומרים עשרת בני המן אינו מנהג אלא הקורא יאמרם לבד והקהל ישמעו, כמו כל המנילה:

12 כתיב צ"ל דבר מחודד: למה נהגו כל הקהל לקרוא עשרת בני המן?

הוא נותן טעם: מכיון ש, עשרת בני המן צריך למימרינהו בנשימה אחת, אין הקורא יכול להוציא את השומעים. את הקריאה יוכל להוציא בתורת שומע בעונה, אבל לא את ה, נשימה אחת.

13
כ"ט
א"ס

ומ"מ גם העומד לקרות יקרא בנחת ובדקדוק עם שליח לצור שלא תלכטה ואזיהו שאיש יודע לקרות אין ראוי שיקראו שליח לצור והוא ברכה לא מהחבר שהוא יכיר על הריאה שליח לצור.

1 ורבותי הנדול מר"י אטריג ז"ל כתב שמעמי שכמו נספר הוזהר שאין לקרות כלל אלא אחד וראוי לומר לדברי אס האמת הוא כך שאני לא ראיתי כתוב אלא ששמעמי עכ"ל ואני הכותב זכיתי למולאו והוא בפרשת ויקהל (כו.) וז"ל ואסור למקרי באורייתא עד חד בלמודי השמין ושמיין מלה מפומיה בלילו 6 קבלו לה הא שעתא מטורא דסיני ומאן דקרי באורייתא ליהו עד קאריס פליה ושמיין דלא ישמח עד דיטור חד בלמודי לא תרין דיצורים לשון תקודש חד ועד הוא לא תרין וחי מרין משמכין כמ"מ גריטמא דרזא דמהימנותא איהו וגריטו דיקרא דאורייתא. . . .

1 וכוונתו לדבר פשוט אסור לקרות אלא אחד וכוונתו שנהגו ששנים לצור הוא הקורא העולה אסור לקרות אע"פ שלדברי הפוסקים צריך לקרות ואם לא יקרא כתבו דהו ברכה לעולה מאסר של זכר זה בתלמוד גמרא לא שנקיין דברי הוזהר מפני דברי הפוסקים ועוד דהא איכא למימר דכל שהעולה שומע מה ששנים לצור קורא ומכוין לנו לדבריו הרי הוא כקורא לשומע כעונה (פוסק נמי) הילכך צריך לומר העולה מלקרות עם שליח לצור ומבואר אפסך שאשילו לדבר הוזהר ראוי לקרות והוא שלא ישמע לאזניו

16
א"ס
חולין
ק"י
א"ס רב יהודה
כ"ה דרבי דויא מפני מה אמרו כ"ח
אחרונים חובה שמלה סדומיה יש שמממא
את העינים

15 א"ס ז"ל קנהיב

הנה לכאורה קשה, למה לא יוכל לבד על קריאת הש"ץ, הא קיי"ל דשומע בעונה, ונחשב קריאת הש"ץ כאלו קרא הוא בעצמו. וכן הקשה הבי"ס קמ"א. וצ"ל דסברי, דעיקר הדין שומע בעונה אינו אלא לענין שיצא יד"ח ע"י ברכה וקריאה של חבריו. אבל לא נחשב ע"י קריאה הוא ממש, וע"כ אינו יכול לברך על קריאת הש"ץ, וכדעת רש"י בסוכה ד' ל"ח, דבאמצע התפלה אם שמע קריש או קדושה ימתין מלהתפלל וישתוק ויכוין. למה שאומר הש"ץ, דשומע בעונה, ואעפ"כ לא חשיבא הפסק בתפלה, משום דשומע א) בעונה אינו אלא לענין לצאת אבל לא חשיבא בעונה ממש.

17 א"ס ז"ל קנהיב

וכתב האלף וז"ל וכן דמים אחרונים לא נהקט אלא כדי להשמר מן הכנהה אע"פ מברך עליהם כשם שאנו מברך כל שעה שהוא נשטר מן הכנהה ומיהו נכרטה שמע דמים אחרונים משה נמי איכא דלחריץ ההם כפרק אלו דברים (ק"י) והתקדשם אלו מים ראשונים והיינו קדושים אלו מים אחרונים וקשיא להשמתין אלא שהביי ז"ל צידן דהתם (:) למברך ושהוא דבר משהם שהוא צריך לישל דין דלהמירין ההם כשם שהן משהם פסול לעטרה ק' ידים משהם פסולה לברכה אבל כשלא אכל דבר משהם אי נמי להאר החסכון און בגמילתן משה אלא תוכה מאס מלה סדומיה.

2

השמה
אשירה א: 19

הגדה
*ונשים חייבות בצרכה המון מן הסודר אבל אין מוילוחות את האגשים שאין יכולין לומר ברים. ע"פ:

כ"ח
כ"ח
20

ובהגדה אשרי פ"ק דמגילה (סימן ד') ונשים חייבות בצרכמ"ז מן הסודר אבל אין מוילוחות את האגשים שאין יכולין לומר ברים, ולכאורכ תמוך כל אמרין בסוגיין נ"מ לאפקוי רבים יד"ה. כרי דאם חייבות מדאורייתא יכולין להוילא אגשים, וייל דס"ל דהו דהוי דאין נשים חייבות בצרכת ברים ותורכ, אלא דהאינטיי אס מכה זכ פטורים מכל צרכמ"ז או דמית חייבות לנרך מה"ט צלי סזכרת ברים ומה שאמר נ"מ לאפקוי רבים יד"ה היינו דכרבים יאמרו ברים ותורכ צעלמס וכשאר הכסמ"ז יהיו יונאים בשמיעה מכששים, ומ"ש בצב"א חבל אין מוילוחות את האגשים היינו בצרכת ברים.

302
א"ל רבינא
לדבא ינשים יבברכת המון דאורייתא או דרבנן למאי נפקא מינה לאפקוי רבים ידי חובתן או אמרת (בשלמא) דאורייתא אתי דאורייתא ומפיק דאורייתא (אלא *אי) אמרת דרבנן דיי שאינו מחייב בדבר *וכל שאינו מחייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן מאי
18

21
א"ל רבינא

לפני התיבה ומעה יעבור ארז תרחו ולא ירא סרבן באותה שעה מדוכן דהא מתחיל מתחלת הברכה שמעה *זה

22
א"ל רבינא

מתחלת הברכה
שמעה בה. כלומר אע"פ שלא טעה אלא בכוף לריך לחזור מתחלה שקריאת אהיה הברכה כמאן ליתא דמיא.

והיה חמה אדוני אבי הרא"ש ז"ל על מה שנוהגין בכל המקומות שהקהל אומרים (ד) מקצת הברכה ושליח צבור גומרה.

23
א"ל רבינא

24
א"ל רבינא

אין סאינו פוסק לא (כו) לקריש ולא לקדושה אלא (ז) (כו) ישתוק ויכוין למה שאומר ש"צ * (כח) ויהא בעונה

26
א"ל רבינא
הוא רבי
היו אומרים לדורכיה אי שומע כעונה
היו מספקי אם שומע

25
א"ל רבינא
וכן למתפללין בצבור וקליה לצור 'אומר *קדיש או יבא שמה רבא ישחקו בחפלתן ושמשו כעונה והרי קן כעומין וכסיגמור הקדושה יחזרו לתפלתן וכן יסד רב יהודה גאון בעל הלכות גדולות :

28
א"ל רבינא

27
א"ל רבינא

הוא *אומר ברוך הבא והם אומרים בשם ה'. פ"י ואנו יוצאין בשמיעת ברוך הבא מפיו, מכאן שאם שמע ולא ענה יצא, כי הא דלא ענה לאותה דבר עצמו, ולא ראש הפרק. וכן הלכה שבכל דבר שיוצא ע"י אחרים שיש לו לענות אמן או דבר אחר, אם שמע ולא ענה כלל ¹¹, כדאמרינן בעו מיניה מרבי אמי ¹² וכו'. מיהא דוקא בשראוי לענות, אבל אם אינו ראוי לענות כגון שאינו נקי או שמתפלל ואינו ראוי להפסיק אינו יוצא בשמיעה ¹³.

אין דמתפללין בזה אי הא דשונע כעונה הכונה דהו כעונה מנה צדיק ומניחא אי הפסק הו הכונה רק לדין כעונה יומין בעלם השמיעה כמו שיתחין צע"י אבל אין השמיעה חסונה ע"י כלל והיא רק שמיעה לבד אלא שגם בשמיעה לבד יוצאין כמו שיתחין צע"י וא"כ ונוילא אינו הפסק *

29
כ"ת"ם קס"ר ק"ש נ"י א"ש (Tarah Journal)

1 ונראה שיש לחלק בין שני סוגי מצוות שתלויים בדיבור. יש מצוות שהדיבור עצמו הרי עצם מעשה המצוה וקיומה כמו ברכת הנהנין וקדוש היום. והני נחשבות כמצוות שתלויות בפה. ומאידך גיסא יש מצוות שהדיבור אינו עצם המצוה וקיומה אלא רק היכי תמצא לגרום לאיזה מצב

6 פלב. ובאמת אלו נחשבות כמצוות שתלויות בלב. וא"כ מובנים דברי הירושלמי לגבי קריאת שמע שיסוד קיומה של מצות ק"ש הוא "קבלת על מלכות שמים" שקיומה הוא בלב ותכלית אמירת ק"ש אינו. אלא לעורר בלבו קבלת עול מלכות שמים לכן לא שייך בו דין שומע כעונה מפני שהדיבור של חברו אינו יכול להשפיע על לבו. ובמצוה שכל קיומה הרי בלב כמו ק"ש כל אחד צריך לקרות כעצמו.

11 ואם כן נראה דיש לומר דמצות ספירת העומר נמי היא מצוה שכל קיומה הוא בלב והספירה עצמה רק הוי היכי תמצא לבוא לאיזה הרגשה בלב וא"כ מובן היטב אמאי לא מהני בו שומע כעונה. והנה מצות ספירת העומר בחלקה היא לשנים. מצות הספירה מדאורייתא בזמן המקדש ומצות הספירה מדרבנן בזמן הזה. ונראה לבאר דבשני חלקי המצוה הנ"ל שייך לומר דהוי מצוה שכל עיקר קיומה היא בלב ואין הדיבור אלא היכי תמצא בעלמא להביא לידי ההרגשה בלב. . . .

16

1 ומפני כן, כי היא כל עיקרן של ישראל ובעבודה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוינו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צלם, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות, כי המניין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. . . .

30
כ"ת"ם קס"ר ק"ש נ"י א"ש

6 י"ל דעיקר הספירה הוא למתן תורה כמו שסני ישראל מקודם לפי המדרש שהבאנו אך הקב"ה צוה להביא קרבנות בתחלת המניין מעופר שעורים ובאופו טחמים להורות דבלתי התורה אנוהו כבהמות נדמה שמאכלן שעורים כמו שאמרו בסוטה (ט"ו:) שקרבן מוטה הוא סן השעורים היא עשתה מעשי בהמה לפיכך קרבנה מאכל בהמה ע"ש וכשקבלו התורה הוי דמות אדם להנה ולכן קרבנם סן החמים מאכל אדם ולכן צוהה תערה למנות להקרבן אבל עיפר הכוונה הוא למתן

31
כ"ת"ם קס"ר ק"ש נ"י א"ש

11 תורה ולכו המצוה גם, בזמן הזה (כלע"פ):